

Türkiye’de ters yüz öğretim modeli ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi: Sistematiik derleme

An investigation of postgraduate theses in the field of education with flipped classroom model in Türkiye: A systematic review

Derya KARA ^{1*} Prof. Dr. Rabia SARIKAYA ² ¹ Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye² Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Özet: Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de 2018–2024 yılları arasında eğitim alanında “Ters Yüz Öğretim Modeli (TYÖM)” ile hazırlanmış lisansüstü tezlerin eğilimlerini belirlemektir. Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Veri kaynağı olarak, araştırmacılar tarafından belirlenen dâhil edilme kriterlerine uygun şekilde hazırlanmış tez inceleme formu kullanılmıştır. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında, belirtilen yıllar arasında eğitim alanında yapılmış toplam 203 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Tezler; türü, yılı, enstitüsü, dili, anahtar kelimeleri, pilot uygulama durumu, yöntemi, deseni, çalışma grubu seçme yöntemi, çalışma grubunun özellikleri ve büyüklüğü, konusu, veri toplama araçları, geçerlik–güvenirlik yöntemi, değişkenleri, veri analizi, sonuçları ve önerileri açısından incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye’de eğitim alanında TYÖM’ne yönelik lisansüstü tezlerin çoğunlukla yüksek lisans düzeyinde (%72) olduğu görülmüştür. En fazla araştırmanın yapıldığı yıl 2023 (f=68) yılı olarak öne çıkmakta olup yapılan araştırmaların genel olarak eğitim bilimleri enstitüsünde (%75) gerçekleştirildiği ve genel olarak Türkçe (%89) yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yöntem açısından en çok karma yöntem açıklayıcı desen (f=44) tercih edilmiştir. Örneklem yöntemi olarak çoğunlukla uygun örneklem (f=74) kullanılmıştır. Çalışma gruplarının %73’ünde 30’dan fazla katılımcı yer almış, uygulama süresinin çoğunlukla 5–10 hafta arasında (%39) olduğu görülmüştür. Konu bakımından ise tezlerin en çok fen bilimleri alanında (%27) yoğunlaştığı saptanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ters yüz öğretim, eğitim, lisansüstü tez, sistematiik derleme

Abstract: The aim of this study is to identify the trends of graduate theses prepared using the “Flipped Classroom Model” in the field of education in Turkey between 2018 and 2024. The research was conducted using the descriptive survey model, one of the quantitative research methods. As a data source, a thesis review form prepared in accordance with the inclusion criteria determined by the researchers was used. A total of 203 graduate theses in the field of education, completed between the specified years, were accessed through the Council of Higher Education’s National Thesis Center database. The theses were examined in terms of type, year, institute, language, keywords, pilot study status, method, design, sampling method, characteristics and size of the study group, topic, data collection tools, validity–reliability method, variables, data analysis, results, and recommendations. The findings indicate that graduate theses on the Flipped Classroom Model in the field of education in Turkey were mostly at the master’s level (72%). The year with the highest number of studies was 2023 (f=68). Most theses were conducted within institutes of educational sciences (75%) and were written predominantly in Turkish (89%). Regarding methodology, the explanatory sequential mixed method design (f=44) was the most frequently preferred. Convenience sampling (f=74) was the most commonly used sampling method. In 73% of the studies, the sample size exceeded 30 participants, and the implementation period was most often between 5 and 10 weeks (39%). Most theses focused on science education (27%). Recommendations were made based on the results.

Keywords: Flipped teaching, education, graduate thesis, systematic review

1. Giriş

Bilim ve teknoloji alanında sürekli bir ilerleme ve gelişim meydana gelmektedir. İnsanlara da bu gelişim ve ilerlemeleri takip etme, anlama, anlamlandırma ve uygulama görevi düşmektedir. İnsanlık için bilim ve teknolojideki gelişmelerin

dışında kalma durumu söz konusu olmamaktadır (Odabaşı, 2010'dan akt: Aziz, 2021). Gelişen teknoloji her alanda olduğu gibi eğitim alanını da etkilemektedir. Bu da eğitim-öğretim faaliyetlerinde değişikliklere neden olmaktadır.

Gelişen teknoloji eğitim anlayışlarını ve öğrenen bakış açısını değiştirmektedir. Eski zamanlarda okul ve öğretmen bilgiye erişimin tek kaynağı gibi kabul edilmekteydi. Bilim ve teknolojinin ilerlemesiyle eğitim öğretim alanındaki eğilim de farklılaşmıştır. Öğreticinin rehber olduğu, öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecine daha aktif katıldığı, sınıf dışında öğrenmenin devam ettiği yaklaşımlar kabul görmeye başlamıştır (Yıldız, 2017). Günümüzde bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler okul ve öğretmeni bilgiye erişimde tek kaynak olma niteliğinden yavaş yavaş uzaklaşmaktadır. Bugünlerde öğretim ve öğrenme faaliyetleri mekân ve zaman fark etmeksizin her an erişilebilir konumda olarak karşımıza çıkmaktadır (Balıkcı, 2015). Teknoloji sayesinde bilgiye çeşitli araçlarla erişim daha kolay olmaktadır. Bu durum farklı sosyoekonomik gruplardaki bireylere aynı eğitimi alma ve kendini geliştirme fırsatı sunmaktadır (Yılmaz, 2021). Teknoloji sayesinde zamana ve ortama bağlı olmadan aynı ya da farklı anlarda gerçekleştirilebilen, etkileşim, iletişim ve tekrarı içeren, öğrenenin öğrenme hızına göre ilerleyen, zengin öğrenme metotları olan, eğitimin maddi gücüne tasarruf sağlayan, yaşam boyunca öğrenme yaklaşımını benimseyen bir öğrenme sürecine ihtiyaç vardır (Şentürk, 2016). Bu noktada sınıf dışı öğrenmeye imkân sağlayan ve sınıf içi aktiviteleri çoğaltan bilgisayar destekli dijital öğretim modelleri karşımıza çıkmaktadır (Urfa, 2017).

Bu modellerden biri de konunun evde ödevin okulda uygulandığı model olan “ters yüz öğretim modeli (TYÖM)”dir (Demiralay, 2014). Flipped classroom olarak da bilinen bu model, öğrenme boyutunu sınıf yerine bireyin kendi inisiyatifine bırakır. Öğrencinin sınıf dışında öğrendiklerini sınıfta teknoloji ile yeniden yapılandırılarak üst düzey düşünme becerisi kazandırmasına yardımcı olur (Kocabatmaz, 2021). 2007 yılında ortaya çıktığı kabul edilen bu eğitim yaklaşımı öğrenciyi merkeze alan öğrenme ilkeleriyle uyumlu bir eğitim pedagojisini temsil etmektedir (Mohan, 2018).

Zainuddin & Halili (2016) TYÖM’ni öğrencilerin öğretmen tarafından uzaktan eğitim yoluyla paylaştığı videoları izleyip, ardından sınıfta uygulamalı, etkileşimli aktiviteler yaptıkları bir eğitim modeli olarak tanımlamaktadır. Başka bir ifadeyle, öğrenenlerin yapması gereken öğreticinin önceden hazırladığı ve çevrimiçi olarak paylaştığı ders içeriklerine çalışarak sınıfa gelmesidir (Ök, 2019). Derse hazırlıklı gelen öğrenciler sınıf ortamında konuyla ilgili daha üst düzey düşünme becerilerini geliştirecekleri etkinliklerle karşı karşıya gelmektedir. Bu da öğrenmenin daha kalıcı ve eğlenceli olmasına sağlamaktadır. Bu model yavaş öğrenen veya öğrenemeyen öğrencilere yardımcı olmakta ve sınıf genelini yakalamalarını sağlamaktadır. Göreve dayalı bir öğrenme etkinliği veya öğrenme içeriği olan bu model sayesinde sınıf ortamında daha fazla tartışma, sorgulama, etkileşim, grup çalışması gerçekleşmektedir (Chou, Chen & Hung, 2021).

Staker & Horn (2012) TYÖM’ni, önceden belirlenmiş bir konunun dijital ortamda öğrenenler paylaşp, öğrenenlerin erişimi sağlayıp, öğrenenler tarafından öğrenilip sonra da sınıf ortamında öğretici kılavuzluğuyla aynı içeriğin öğrenci merkezli aktivitelerde yürütüldüğü bir öğretim modeli olarak tanımlamaktadır. Bu yöntemde öğrenen, öğretici tarafından paylaşılan dijital konu materyallere istediği zaman ve istediği sayıda ulaşabilmektedir. Bu durum da öğrenenin kendi kendine öğrenme mekânı, süresi, hızı ve yöntemi ile ilgili kontrolü olduğunu ifade etmektedir (Akt. Karaismailoğlu, 2022). Öğretici ise öğretim sürecinde bilgiye erişim, bilgiyi keşfetme, kullanma, uygulama noktalarında öğrenene kılavuzluk yapan kişi olarak ifade edilmektedir (Tetik, 2022).

TYÖM’nin temel amacı, öğrenenlere ürün, yer ve zamana bağlı olmaksızın öğrenme ortamı sağlamaktır. Öğrenenlerin birbirleriyle iletişim ve iş birliği içinde oldukları öğrenci merkezli öğretim-öğrenme oluşturmaktır (Baker, 2000’den akt. Demiralay, 2014). TSÖM öğrenenlere kademe kademe daha karışık olarak ifade edilen üst düzey problem çözme ve üst

düzy düşünme beceri edindirmeyi amaçlamaktadır (Kocabatmaz, 2021). TYÖM’de öğrenciler etkinlik yönergelerini ve etkinlik içeriğini online olarak erişebildikleri ortama karar verme ve kendi öğrenme koşullarına ve hızına göre esneklik sağlayan noktalarıyla harmanlanmış öğrenme modelini yansıtmaktadır (Tüfekçi Aslım, 2021).

Bugün öğreticiler bilgiyi doğrudan aktaran değil rehber rolünde karşımıza çıkmaktadır. Çünkü öğrenenlerin bilgiye erişimi oldukça kolay ve hızlı olmaktadır. Bu yüzden ders esnasında dersin büyük bir kısmını kapsayan ve öğretici tarafından konu aktarımı olan kısım dijital ortamlardan sağlanıp sınıftaki süre uygulama, pekiştirme, üst düzey becerilere ayrılmaktadır. Öğretmenin oluşturacağı video materyalleri ile kendi istedikleri ortamda ders çalışabilmektedir. Öğrenci sınıf ortamına da bilgiyi edinip geldiğinden üst düzey becerilerin gelişimi gerçekleşmektedir (Koçak, 2019).

Glazer (2012) ters yüz öğrenmenin; aktif öğrenmeyi sağladığını, çevrim içi ve yüz yüze ortamlardaki ders etkinliklerini tamamladığını, zaman tasarrufu sağladığını, öğrencilerin dikkatini çektiğini, öğrencilerin bilgileri organize etmesini sağladığını, öz yönelimli öğrenmeyi sağladığını ifade etmektedir (Akt. Tüfekçi Aslım, 2021).

Karataş (2021) Türkiye’de TYÖM ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin tematik, metodolojik ve istatistiksel açıdan incelenmesi başlıklı yüksek lisans tezinde 2014 ile 2020 yılları arasındaki Türkiye’de TYÖM ile yapılan tezlerin tematik, metodolojik, istatistiksel çözümleme teknikleri açısından incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaçla 126 lisansüstü tez incelemiştir. Bu incelemede; tezin adı, yıl, tezin türü, tezin hangi üniversitede yapıldığı, tema, araştırma yöntemi, araştırma modeli, örneklem grubu, örneklem büyüklüğü, veri toplama araçları, istatistiki teknik ve veri analizi tekniklerinden meydana gelmektedir. Yapılan analizlerin sonucunda; ters yüz öğretim ile ilgili en fazla tezin 2019 yılında yayınlandığını ve tezlerin büyük çoğunluğunun (%65,5) yüksek lisans alanında yapıldığını belirtmiştir. Tezler teması bakımında incelendiğinde İngilizce öğretimi, akademik başarı ve motivasyon, matematik öğretimi, fen öğretimi ve sosyal bilgiler öğretimi gibi temalarda yapıldığı tespit edilmiştir. Araştırma yöntemlerine göre en fazla (%59,5) karma yöntem kullanıldığını belirtmiştir. Araştırma modellerine göre en fazla deneysel model ve görüşme modelinin (%53,2) beraber kullanıldığını, örneklem gruplarına bakıldığında en fazla öğretmen adayları(%33,3) üzerinde çalışıldığını, öğretmen, veli, okul idaresi, vs. kişilerin katıldığı çalışmaların yok denecek kadar az olduğunu, örneklem büyüklüğünde çoğunluğun 1-50 kişi (%53,2) arasında olduğunu, veri toplama araçlarından en fazla ölçek ve görüşme (%54,0) kullanıldığını, istatistiki tekniklerden en fazla parametrik tekniklerin (%67,5) kullanıldığını belirtmiştir.

Tufançlı (2021), 2016 – 2020 yılları arasında TYÖM ile yapılmış lisansüstü tezlerin yapısal incelemesi isimli çalışmasında, TYÖM ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin yapısal olarak incelenmesini hedeflemiştir. 2016 ile 2020 yılları arasında yayınlanan 85 lisansüstü tez; konu, yıl, üniversite, enstitü, yayın türü, yöntem, model, örneklem türü, çalışma grubu ve sayısı, veri toplama araçları bakımından analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda TYÖM ile ilgili tezlerin çoğunlukla Eğitim Bilimleri Enstitüsünde (f=48) olduğunu, tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezi (f=56) olduğunu, en fazla yayının 2019 yılında (f=23) olduğunu, kullanılan yöntemin çoğunlukla karma yöntem (f=39), desenin deneysel desen (f=35) olduğunu, kullanılan evren, örneklem, çalışma grubu açısından incelendiğinde tezlerde örneklemin belirtilmemiş (f=37) olduğunu, çoğunlukla lisans öğrencileri (f=34) ile çalışıldığını, en çok kullanılan ölçme aracının görüşme (f=49) olduğunu ifade etmiştir.

Ceylan & Hamzaoglu (2022) Türkiye’de fen bilimleri eğitimi alanlarında TYÖM’nin kullanıldığı lisansüstü tezlerin incelenmesi isimli çalışmasında fen bilimleri eğitimi alanlarında TYÖM’nin kullanıldığı Türkiye’deki lisansüstü tezlerin yıl, çalışma grubu, materyal ve değişken açısından incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaçla erişilen 25 lisansüstü tez analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, tezlerin çalışma grubunun çoğunlukla ortaokul (f=14) öğrencileri olduğunu, ilkököl (f=1)

öğrencileriyle yapılan çalışmaların az olduğunu, materyal olarak çoğunlukla video (%84) kullanıldığını, bağımsız değişken olarak çoğunlukla akademik başarıya (f=15) yer verildiğini belirtmiştir.

Doğan (2022) Türkiye’de gerçekleştirilen TYÖM ile ilgili tez çalışmalarının bibliyometrik analizi başlıklı tezinde 2014-2021 yılları arasında Türkiye’de TYÖM hakkındaki tez çalışmalarının durumunu belirtmeyi hedeflemiştir. Bu hedef doğrultusunda, tezlerin; yılı, program türü, yazıldığı üniversite, eğitsel alt disiplini, dili, anahtar kavramları, yöntemi, veri toplama aracı, hedef grubu, örneklem büyüklüğü ve uygulama süresi olarak belirtilen bibliyometrik parametreler doğrultusunda 112 tezi incelemiştir. Araştırma sonucunda, incelenen tezlerin %21,43’ünün Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi, %16,96’sının Eğitim Programları ve Öğretimi, 14,29’unun İngilizce Eğitimi, %10,71’inin Fen Bilgisi Eğitimi, %7,14’ünün Sosyal Bilgiler Eğitimi, %4,46’ünün İlköğretim Matematik Eğitimi, %3,57’sinin Eğitim Teknolojileri ve %3,57’sinin ise Sınıf Eğitimi alanlarında yapıldığı belirtmiştir. Tezlerin araştırma yöntemlerinin çoğunluğunun karma (%52,68), azınlığın ise nitel yöntemler (%13,39) ile tasarlandığını belirtmiştir. En çok tercih edilen veri toplama aracının test ve en çok tercih edilen hedef grubun lisans öğrencileri olduğunu ifade etmiştir. Örneklem büyüklüklerine bakıldığında incelenen çoğunluğunun (%57,14) 1-50 aralığında katılımcı ile gerçekleştirildiği bilgisini vermiştir. Eğitim alanında ters yüz sınıfa ilişkin tezlerin yüksek lisans programında (%65,18) daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Fen eğitimi alanında doktora düzeyinde bu alana ilişkin bir tez çalışmasına rastlanmadığını belirtmiştir.

Sevim & Karabulut (2023) TYÖM ile ilgili yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesi: bir eğilim araştırması isimli çalışmalarında ters yüz öğrenme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin yıl, yöntem, konu, çalışma alanı, türü bakımından incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla erişilen 209 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, tezlerin; en çok 2022 yılında (%20,1) olduğunu, en çok yüksek lisans tezi (%69,4) türünde olduğunu, çoğunlukla deneysel nitelikte (%89,5) olduğunu, konu bakımında çoğunlukla fen bilimleri alanında olduğunu belirtmiştir.

Solak & Coştu (2023) TYÖM ile ilgili araştırmalarında Türkiye’de fen eğitiminde ters yüz edilmiş öğrenme modeli ile oluşturulmuş lisansüstü tezlerin meta sentez yöntemi ile farklı temalar çerçevesinde incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 23 lisansüstü tez analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, tezlerin en fazla 2020 yılında (f=10) yayınlandığını, karma yöntemle (%44) yazıldığını, çoğunlukla ortaokul (f=11) öğrencileriyle yürütüldüğünü, sıklıkla kullanılan uygulama süresinin 6 hafta (f=5) olduğunu, veri toplama aracı olarak çoğunlukla akademik başarı testi (f=15) kullanıldığını, sonuçlarına göre de çoğunlukla akademik başarıyı (f=12) arttırdığını ve öğrencilerin yöntem hakkında olumlu görüşleri (f=4) olduğunu belirtmişlerdir.

Literatüre bakıldığında, lisansüstü tezlerin genellikle yıl, program türü, üniversite, konu, yöntem–model, araştırma grubu–sayısı, veri toplama aracı ve veri analizi bakımından incelendiği görülmektedir (Ceylan & Hamzaoğlu, 2022; Doğan, 2022; Karataş, 2021; Sevim & Karabulut, 2023; Tufanç, 2021). Ancak tez dili, anahtar kavramlar, materyal kullanımı, uygulama süresi, değişkenler, amaç ve sonuç gibi boyutlarda yapılan incelemeler oldukça sınırlıdır (Ceylan & Hamzaoğlu, 2022; Doğan, 2022; Solak & Coştu, 2023). Bu durum, alan yazında TYÖM’ne ilişkin lisansüstü tezlerin bütüncül bir biçimde değerlendirilememesine yol açmaktadır. Araştırmaların sınırlı boyutlarda ele alınması, modelin kullanımına yönelik eğilimlerin ve gelişim alanlarının yeterince ortaya konulamaması gibi sorunlara neden olmaktadır. Bu nedenle, bu çalışmada anahtar kavramlar, pilot uygulama durumu, çalışma grubu seçme yöntemi, geçerlik–güvenirlik yöntemleri, sonuç ve öneriler gibi önceki araştırmalarda yeterince incelenmeyen boyutlar da değerlendirilerek daha kapsamlı bir alan taraması yapılmıştır.

Bu çalışmanın amacı 2018 yılından 2024 yılına kadar Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırma problemi; “Türkiye’de eğitim alanında TYÖM modeli ile yapılan lisansüstü tezlerin eğilimi nasıldır?” şeklinde olup araştırmanın alt problemleri aşağıda verilmiştir:

1. Türkiye’de eğitim alanında TYÖM ile hazırlanmış lisansüstü tezlerin;
 - a. Tez türüne,
 - b. Yapıldığı yıla,
 - c. Yapıldığı enstitüye,
 - d. Yazım diline,
 - e. Anahtar kelimelerine,
 - f. Pilot uygulama durumuna,
 - g. Araştırma yöntemine ve desenine,
 - h. Çalışma grubu seçme yöntemine,
 - i. Çalışma grubunun özelliklerine ve büyüklüğüne,
 - j. Konusuna,
 - k. Veri toplama araçlarına,
 - l. Geçerlik–güvenirlik yöntemine,
 - m. Değişkenlerine,
 - n. Veri analizine,göre dağılımı nasıldır?
2. Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında hazırlanmış lisansüstü tezlerde ulaşılan sonuçlar; olumlu sonuçlar ve olumsuz sonuçlar bakımından nasıldır?
3. Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında hazırlanmış lisansüstü tezlerde sunulan öneriler; uygulayıcılara, araştırmacılara ve yetkililere nasıl öneriler sunmaktadır?

2. Yöntem

Bu araştırma bir sistematik derleme çalışmasıdır. “Sistematik derleme, alanında uzman kişiler tarafından elde edilebilir en iyi araştırma kanıtını belirlemek için benzer yöntemler ile yapılmış çok sayıdaki araştırmanın yapılandırılmış ve kapsamlı bir sentezidir” (Karaçam, 2013). Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Herhangi bir topluluğun belirli özelliklerini tespit etmek amacıyla verilerin toplanmasını için gerçekleştirilen çalışmalara tarama araştırmaları adı verilmektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2014, s. 14). Tarama çalışmalarının hedefi çoğunlukla araştırılan konuyla ilgili var olan durumun fotoğrafını çekerek mevcut durumu göstermektir (Büyüköztürk vd., 2014).

2.1. Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağı 2018 – 2024 yılları arasında eğitim alanında TYÖM ile yapılmış 203 lisansüstü tezden oluşmaktadır.

2.2. Ölçme Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından Büyüköztürk ve diğ. (2014) ve Yıldırım ve Şimşek (2016) temel alınarak hazırlanan “Tez İnceleme Formu” kullanılmıştır.

- Araştırma kapsamında, Türkiye'deki eğitim alanında yapılan lisansüstü tezleri belirlemek için Ulusal Tez Merkezi online platform taranmıştır. Anahtar kelimeler olarak «dönüştürülmüş öğrenme, dönüştürülmüş sınıf, evde ders okulda ödev, ters yüz edilmiş öğrenme, ters yüz öğrenme, ters yüz öğretim, ters yüz sınıf, flipped classroom, flipped learning, flipped teaching, inverted class» kullanılmıştır. Başlangıç taramasında 309 adet lisansüstü teze ulaşılmıştır. Elde edilen çalışmaların başlıkları ve özetleri taranmış, ardından tam metinler incelenmiştir. İncelenen tezler iki bağımsız araştırmacı tarafından dahil etme ve hariç tutma kriterlerine göre değerlendirilmiştir. Bu çalışmada kullanılan dahil edilme ve hariç tutulma kriterleri aşağıda verilmiştir:

Dahil Edilme Kriterleri:

- YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan, 2018-2024 yılları arasında yapılmış eğitim-öğretim alanındaki lisansüstü tezler bu araştırmaya dahil edilmiştir.
- Tezlerin adında, özetinde ve dizininde «dönüştürülmüş öğrenme, dönüştürülmüş sınıf, evde ders okulda ödev, ters yüz edilmiş öğrenme, ters yüz öğrenme, ters yüz öğretim, ters yüz sınıf, flipped classroom, flipped learning, flipped teaching, inverted class» kavramlarının kullanılmış olmasına dikkat edilmiştir.

Hariç Tutulma Kriterleri:

- Makale, bildiri, kitap vb. araştırmalar bu çalışma kapsamına alınmamıştır.
- Eğitim-öğretim alanında olmayan araştırmalar hariç tutulmuştur.
- Ocak 2018 – Eylül 2024 aralığında olmayan araştırmalar hariç tutulmuştur.

Dahil edilme ve hariç tutulma kriterleri doğrultusunda tezlerin incelenmesi sonucunda 203 lisansüstü tezin kriterlere uyduğu görülmüştür. Veri kaynağında kalan 203 lisansüstü tez analize alınmıştır.

2.3. Veri Analizi

Çalışma sonucu elde edilen verilerin analizinde betimsel içerik analizinden yararlanılmıştır. Betimsel içerik analizi belirli bir konuda birbirinden bağımsız olarak yapılan çalışmaların derinlemesine incelenip düzenlenmesi anlamına gelir. Buradaki temel amaç, elde edilen bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

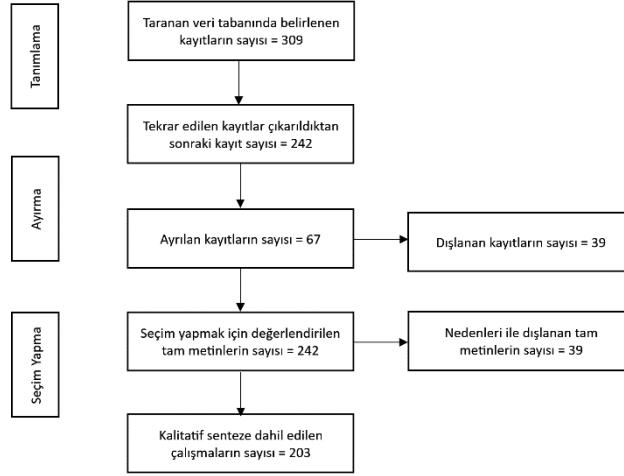
Veri analizi sürecinde, bilgisayar ortamına aktarılan tezler “T1, T2, ..., T203” şeklinde kodlanmıştır. Tezler, araştırmanın problem ve alt problemlerine göre incelenmiş ve elde edilen veriler Microsoft Excel dosyasına işlenmiştir. Daha sonra tezler; türü, yılı, enstitüsü, dili, anahtar kelimeleri, pilot uygulama durumu, yöntemi, deseni, çalışma grubu seçme yöntemi, çalışma grubu özellikleri ve büyüklüğü, konusu, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının geçerlik-güvenirliği, değişkenleri ve veri analiz yöntemine göre sınıflandırılarak yüzde ve frekans değerleri elde edilmiştir.

Araştırmanın ikinci ve üçüncü problemine yanıt bulmak amacıyla, 203 tezde yer alan sonuçlar ve öneriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Kodlama süreci, araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş; süreç öncesinde danışman öğretim üyesi tarafından kodlama ilkeleri, ölçütler ve kategori oluşturma aşamaları konusunda yönlendirme yapılmıştır. Kodlama tamamlandıktan sonra, elde edilen bulgular danışman öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve gerekli görülen durumlarda kodlamalar üzerinde birlikte düzenlemeler yapılmıştır. Bu şekilde, kodlama sürecinin güvenilirliği uzman görüşü ve ortak değerlendirme ile sağlanmıştır. Uluslararası literatürde, sistematik derleme raporlarının sunumunda

PRISMA Bildirimi kontrol listesinin kullanılması önerilmektedir (URL 1). Bu çalışmada da PRISMA kontrol listesi dikkate alınmıştır.

Şekil 1

Prisma Modeli

2.4. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda geçerlik, araştırmacının elde ettiği verileri olabildiğince yansız ve doğru biçimde aktarması; güvenirlik ise ulaşılan sonuçların zaman, gözlemci ve durum değişse bile benzer sonuçlar vermesi olarak tanımlanabilir (Bozdaoğanlı, 2023, s.34). Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, Büyüköztürk vd. (2014) ile Yıldırım & Şimşek (2016) temel alınarak geliştirilen Tez İnceleme Formu kullanılmıştır. Formun kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla, fen eğitimi alanında bir profesör olan bir akademisyenin görüşüne başvurulmuştur. Akademisyenin önerileri doğrultusunda formda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Araştırma sürecinde, araştırmanın genel amacı, tarama esnasında kullanılan anahtar kelimeler, tezlerin araştırmaya dâhil edilme ve hariç tutulma kriterleri, tezleri incelemede kullanılan ölçütler ve veri analiz adımları ayrıntılı olarak sunulmuştur. Analiz sürecinde bilgisayar ortamına aktarılan tezler “T1, T2, ..., T203” şeklinde kodlanmıştır. Tezler, problem ve alt problemlere göre incelenmiş; elde edilen veriler Microsoft Excel’e işlenmiştir. Daha sonra tezler; türü, yılı, enstitüsü, dili, anahtar kelimeleri, pilot uygulama durumu, yöntemi, deseni, çalışma grubu seçme yöntemi, çalışma grubu özellikleri ve büyüklüğü, konusu, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının geçerlik-güvenirliği, değişkenleri ve veri analiz yöntemine göre sınıflandırılarak yüzde ve frekans değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmanın ikinci ve üçüncü problemine yönelik olarak, tezlerde yer alan sonuçlar ve öneriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Kodlama sürecinde araştırmacı (birinci yazar) tarafından ön kodlama yapılmış; süreç öncesinde danışman öğretim üyesi tarafından kodlama ilkeleri, ölçütler ve kategori oluşturma süreci hakkında rehberlik sağlanmıştır. Kodlama tamamlandıktan sonra bulgular danışman öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve gerekli görülen durumlarda kodlamalar üzerinde ortak düzenlemeler yapılmıştır. Bu şekilde, kodlama sürecinin güvenirliği uzman görüşü ve ortak değerlendirme ile sağlanmıştır.

3. Bulgular

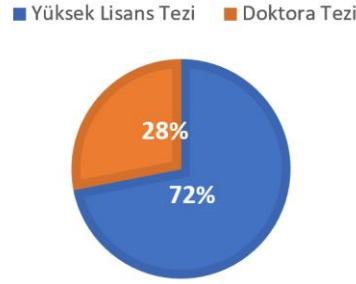
Araştırma problemlerine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmaktadır.

3.1. Araştırmanın 1. Alt Problemine İlişkin Bulgular

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımı nasıldır?” alt problemi kapsamında elde edilen bulgular Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2

Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

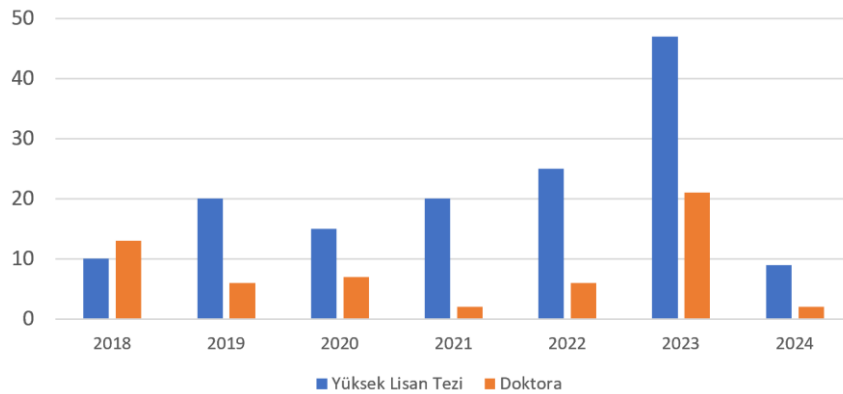

Araştırmada incelenen tezlerin 57’si (%28) doktora, 146’sı (%72) yüksek lisans türüne aittir. Bu bulgu Türkiye’de TYÖM ile ilgili çalışmaların yüksek lisans proqramlarında daha çok tercih edildiğini göstermektedir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin yapıldığı yıla göre dağılımı nasıldır?” alt problemi kapsamında elde edilen bulgular Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3

Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

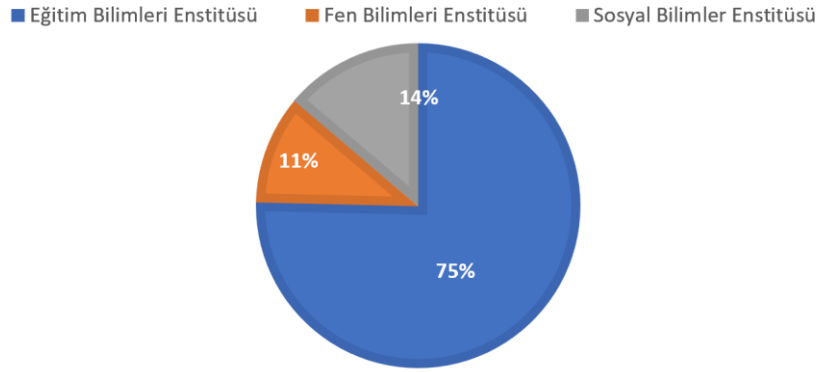

Şekil 3 incelendiğinde; Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan çalışmaların en fazla 2023 yılında olduğu görülmektedir. Bu araştırmaya dahil edilen çalışmaların 2024 yılı eylül ayına kadar yayımlanmış olması gerekmektedir. 2024 yılında çalışmaların az olması bundan kaynaklı olabilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin enstitüye göre dağılımı nasıldır?” alt problemi kapsamında elde edilen bulgular Şekil 4’de verilmiştir.

Şekil 4

Lisansüstü Tezlerin Enstitüye Göre Dağılımı

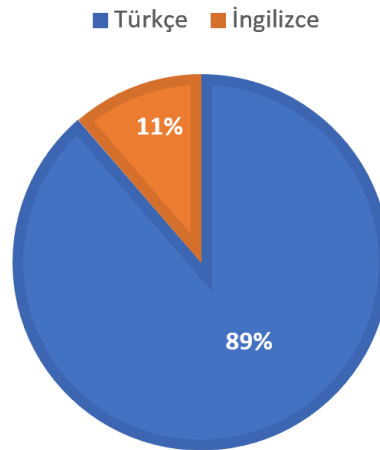

Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan tezler, enstitülerine göre incelendiğinde, en fazla çalışmanın Eğitim Bilimleri Enstitüsünde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu durum, modelin eğitimle ilgili olmasından kaynaklanabilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin yazım diline göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Şekil 5’te verilmiştir.

Şekil 5

Lisansüstü Tezlerin Yazım Diline Göre Dağılımı

Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin yazım diline göre dağılımı incelendiğinde, tezlerin büyük çoğunluğunun Türkçe olarak kaleme alındığı görülmektedir. Toplam 203 tezin 180’i (%89) Türkçe, 23’ü (%11) ise İngilizce olarak yazılmıştır. Bu durum, TYÖM üzerine yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak ulusal düzeyde yürütüldüğünü ve Türkçe literatürün bu alanda giderek zenginleştiğini göstermektedir. Türkçe dilinin daha fazla kullanılmasının nedeni olarak Türkiye’deki enstitülerin tez yazım kılavuzlarında yazım dilinin Türkçe olarak belirlenmiş olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin anahtar kelimelerine göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Lisansüstü Tezlerin Anahtar Kelimelerine Göre Dağılımı

Anahtar Kavram	Kodlar	Frekans (f)
Bağımsız değişken	Ters yüz sınıf modeli	70
	Ters yüz öğrenme modeli	24
	Ters yüz sınıf modeli	17
	Ters yüz öğrenme	17
	Diğer	15
	Harmanlanmış öğrenme	14
	Ters yüz edilmiş sınıf	11
	Ters yüz edilmiş sınıf modeli	8
	Dönüştürülmüş öğrenme	6
	Ters yüz eğitim modeli	5
	Ters yüz edilmiş sınıf uygulamaları	3
	Ters çevrilmiş sınıf	3
	Ters yüz edilmiş öğrenme modeli	3
	Ters yüz edilmiş öğrenme	3
	Ters yüz eğitim modeli	3
	Ters yüz sınıf yöntemi	2
	Basamaklandırılmış ters yüz öğrenme modeli	2
	Çevrim içi ters yüz öğrenme	2
	Dönüştürülmüş sınıf	2
	Dönüştürülmüş sınıf modeli	2
	Evde ders okulda ödev	2
	Toplam	230
Bağımlı değişken	Akademik başarı	63
	Tutum	31
	Motivasyon	21
	Öz düzenleme	14
	Dil becerileri	13
	Diğer	10
	Derse katılım	9
	Eleştirel düşünme	8
	Özyeterlik	8
	Özerklik	8
	Üst düzey düşünme	7
	Problem çözme	6
	Algı	5
	Kaygı	5
	Kalıcılık	5
	Sorumluluk	4
	Yaratıcı düşünme	3
	Hazırbulunuşluk	3
	Oyunlaştırma	3
	Kelime öğretimi	2
	Risk alma	2
	21. yy becerileri	2
	Toplam	232
Uygulandığı dersin adı		84
Ünitenin/Konunun adı		69
Diğer		69
Çalışma grubu		34
Araştırma yöntemi		15
Veri toplama aracı		4

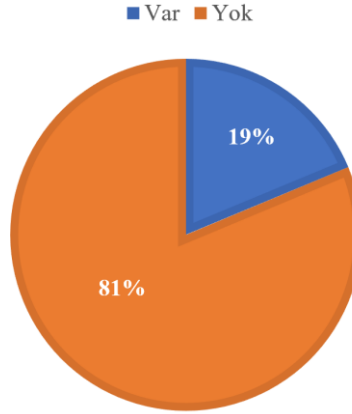
Tablo 1’de, Türkiye’de TYÖM ile yürütülen lisansüstü tezlerde kullanılan değişken türleri ve frekans dağılımlarını göstermektedir. Bağımsız değişkenlerde “Ters yüz sınıf modeli” (f=70) en sık kullanılan kavram olup, bunu “TYÖM” (f=24) ve benzer adlandırmalar takip etmektedir. Bu durum, alan yazında kavram birliğinin henüz tam olarak sağlanmadığını göstermektedir. Bağımlı değişkenlerde ise “Akademik başarı” (f=63) açık ara önde olup, ardından “Tutum” (f=31) ve

“Motivasyon” (f=21) gelmektedir. Genel olarak veriler, araştırmaların belirli bağımlı değişkenlerde toplandığını, ancak bağımsız değişkenlerin isimlendirilmesinde yüksek çeşitlilik olduğunu ortaya koymaktadır.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin pilot uygulama varlığına göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Şekil 6’da gösterilmiştir.

Şekil 6

Lisansüstü Tezlerin Pilot Uygulama Varlığına Göre Dağılımı

Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin pilot uygulama varlığına göre dağılımı incelendiğinde lisansüstü tezlerin %81’inde pilot uygulama yapılmamışken, %19’unda pilot uygulama yapılmıştır. Lisansüstü tezlerin sadece %19’unda pilot uygulama yapılmasının yeterli olmadığı söylenebilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin yöntemine göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir. Veriler analiz edilirken tezlerin yöntemleri nicel yöntem, nitel yöntem ve karma yöntem olarak üçe ayrılmıştır. Yöntemi belirtilmeyen tezler ise “Belirtilmemiş” kategorisinde yer almaktadır

Tablo 2

Lisansüstü Tezlerin Yöntemine Göre Dağılımı

Yıllar/Yöntemler	Nicel	Nitel	Karma	Belirtilmemiş
2018	0	3	11	9
2019	8	1	9	8
2020	4	5	10	3
2021	9	4	5	4
2022	9	4	16	2
2023	9	11	37	11
2024	2	2	6	1
Toplam	41	30	94	38

Tablo 2 incelendiğinde; karma yöntem çalışmalarının daha fazla olduğu görülmektedir. Karma yöntemde nitel ve nicel araştırmaların birlikte kullanımı, teori ve uygulamaya ilişkin daha kapsamlı bilgiler üretebilmeyi sağlar. Araştırmacı çalışmada bir yöntemin zayıf yönlerini kapatmak için başka bir yöntemin güçlü taraflarını kullanabilir. Bu avantajlarından dolayı tezlerde karma yöntem daha fazla kullanılmış olabilir. Ayrıca yöntemi belirtilmeyen 38 tez belirlenmiştir. Tezlerde yöntemin belirtilmemesi bir eksiklik olarak yorumlanabilir. Bazı araştırmalarda yöntemin belirtilmemesi nedeniyle toplam sayılar, desen dağılımlarının yer aldığı Tablo 3 ile birebir örtüşmemektedir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin desenine göre dağılımı nasıldır?” alt probleme ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir. Veriler analiz edilirken nicel araştırma yöntemleri için (Büyüköztürk ve diğ., 2014), nitel ve karma yöntemleri için (Yıldırım & Şimşek, 2016) kaynak olarak alınmıştır. Bu sınıflama dışında kalan tezler “Diğer” kategorisine, model/desen belirtilmemiş tezler ise “Belirtilmemiş” kategorisine dahil edilmiştir.

Tablo 3

Lisansüstü Tezlerin Desenine Göre Dağılımı

Yöntem	Desen	Frekans (f)
Nicel Yöntem	Tarama Araştırması	3
	Korelasyon Araştırması	0
	Nedensel Araştırma	0
	Deneysel Araştırma	59
	Meta-Analiz	1
Nitel Yöntem	Etnografya	0
	Olgu (Bilim) Çalışması	4
	Kuram Oluşturma	0
	Durum Çalışması	13
	Eylem Araştırması	13
Karma Yöntem	Çeşitleme Araştırması	7
	Gömülü Desen	13
	Açıklayıcı Desen	44
	Açımlayıcı Desen	6
Diğer		18
Belirtilmemiş		22
Toplam		203

Tablo incelendiğinde bazı araştırmalarda veya desen belirtilmediğinden, toplam frekanslar Tablo 2’deki değerlerle birebir örtüşmemektedir. Tablo 3 incelendiğinde nicel yöntemde en fazla deneysel araştırma yapıldığı, nedensel ve korelasyonel araştırma bulunmadığı, nitel yöntemde en fazla eylem ve durum çalışması tercih edildiği, karma yöntemde ise en fazla açıklayıcı desen kullanıldığı görülmektedir. Nicel araştırmalarda en fazla deneysel desenlerin tercih edilmesi araştırmacıların değişkenler arasında oluşturulan neden sonuç ilişkisini test etmek istemelerinden kaynaklanıyor olabilir. Nitel yöntemde ise eylem araştırmasının daha fazla kullanılması bu desenin araştırmacıya uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hali hazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik veri toplama ve analiz etme şansı veriyor olmasından kaynaklanıyor olabilir. Karma yöntemde ise en fazla açıklayıcı desenin frekansı yüksek bulunmuştur. “Açıklayıcı sıralı/ (sıralı nicel ---- nitel) karma yöntemler araştırması deseni bir araştırma popülasyonundaki trendleri ya da çalışılan konular veya kavramlar arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlayan nicel veri toplama ve analizi ile başlar. Devamında yürütülen nitel veri toplama ve analizin amacı, ilk aşamada elde edilen nicel sonuçların nitel veri toplama ve analizi ile açıklanmasıdır” (Creswell & Plano Clark, 2018). Bu nedenle araştırmacılar tarafından tercih edilmiş olabilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin çalışma grubu seçme yöntemine göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 4’de verilmiştir. Verilerin analizinde Büyüköztürk vd., (2014) kaynak olarak alınmıştır. Büyüköztürk ve diğ., (2014) sınıflaması dışında kalan tezler “Diğer” kategorisine, örnekleme yöntemi belirtilmemiş tezler ise “Belirtilmemiş” kategorisine dahil edilmiştir.

Tablo 4

Lisansüstü Tezlerin Çalışma Grubu Seçme Yöntemine Göre Dağılımı

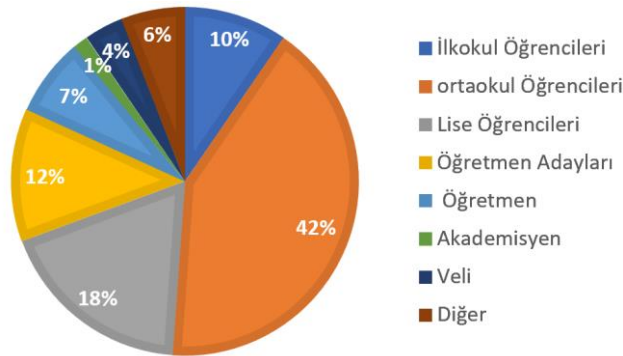
Örneklem Yöntemi	Çeşit	Frekans
Seçkisiz Örneklem	Basit Seçkisiz Örneklem	12
	Tabakalı Örneklem	0
Seçkisiz Olmayan Örneklem	Sistematik Örneklem	1
	Amaçsal Örneklem	55
	Uygun Örneklem	74
Diğer		5
Belirtilmemiş		70
Toplam		217

Tablo 4, Türkiye’de TYÖM ile yürütülen lisansüstü tezlerde kullanılan örneklem yöntemlerinin frekans dağılımını göstermektedir. Verilere göre, araştırmaların büyük çoğunluğunda seçkisiz olmayan örneklem yöntemleri tercih edilmiştir. Özellikle “Uygun örneklem” (f=74) ve “Amaçsal örneklem” (f=55) yöntemlerinin yoğun olarak kullanılması, araştırmacıların ulaşılabilirlik ve belirli ölçütlere dayalı seçim gibi pratik gerekçelerle hareket ettiğini düşündürmektedir. Buna karşın, seçkisiz örneklem yöntemlerinden yalnızca “Basit seçkisiz örneklem” (f=12) sınırlı ölçüde kullanılmış, Dikkat çekici bir bulgu ise, araştırmaların önemli bir kısmında örneklem yönteminin hiç belirtilmemesidir (f=70). Bu durum, raporlama şeffaflığı açısından geliştirilmesi gereken bir alan olduğunu ortaya koymaktadır.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin çalışma grubuna göre dağılımı nasıldır?” alt problemine yönelik bulgular Şekil 7’de gösterilmektedir.

Şekil 7

Lisansüstü Tezlerin Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

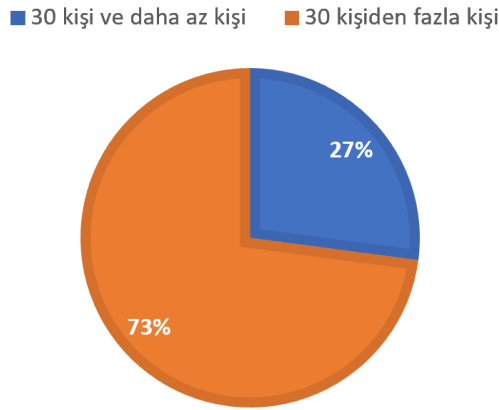

Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin çalışma grubuna göre dağılımı incelendiğinde ortaokul öğrencilerle yapılan çalışmaların çoğunlukta olduğu görülmüştür. Bu durum ortaokul öğrencilerinin ters yüz öğrenmenin gerektirdiği teknolojik ürünleri ilkokullara göre daha bağımsız kullanıyor olmalarından kaynaklanıyor olabilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin çalışma grubunun büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Şekil 8’de verilmiştir.

Şekil 8

Lisansüstü Tezlerin Çalışma Grubunun Büyüklüğüne Göre Dağılım

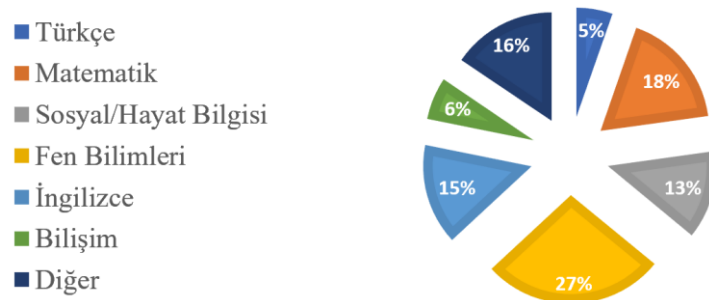

Şekil 8 incelendiğinde, Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan tez çalışmalarının %73’ünde çalışma grubunun 30 ve altında, %27’sinde ise çalışma grubunun 30 kişiden fazla olduğu görülmektedir. Deneysel araştırmalarda her grupta en az 30’ar deneğin bulunması önerilmektedir. Örneklem büyüklüğünün fazla olması, sonuçların güvenilirliğini artırır (Gay, 1987; akt. Arlı & Nazik, 2001). Bu araştırmada incelenen nicel çalışmaların çoğu (f=59) deneysel yöneme göre yapılmıştır. Deneysel yöneme göre tasarlanmış çalışmalarda, araştırmanın yürütülmesini kolaylaştırmak için 30 ve altında kişiyle çalışılmış olabilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin konusuna göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Şekil 9’da verilmiştir.

Şekil 9

Lisansüstü Tezlerin Konusuna Göre Dağılımı

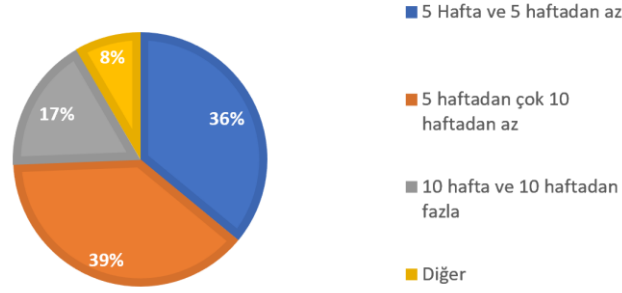

Şekil 9 incelendiğinde, araştırmalarda en fazla çalışılan ders alanının fen bilimleri (%27) olduğu görülmektedir. Bu bulgu, fen eğitimi alanında TYÖM gibi yenilikçi yöntemlerin yoğun olarak uygulanıp incelendiğini göstermektedir. Bu bulgular, bazı disiplinlerde TYÖM gibi yaklaşımların henüz yeterince yaygınlaşmamış olabileceğini düşündürmektedir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerdeki uygulama sürelerinin dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Şekil 10’da gösterilmiştir.

Şekil 10

Lisansüstü Tezlerdeki Uygulama Sürelerinin Dağılımı

Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin uygulama sürelerine incelediğinde %39’unun 5 haftadan çok 10 haftadan az sürdüğü, %36’sının 5 hafta ve 5 haftadan az sürdüğü, %17’sinin 10 hafta ve 10 haftadan fazla sürdüğü, %8’inin uygulama süresiyle ilgili bilgi olmadığı görülmektedir. Çalışmaların süreleri araştırmada incelenen bağımlı değişkene göre farklılık gösterebilir. Sonuç olarak ters yüz öğrenme incelenen değişkene göre farklı sürelerde uygulanabilir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin veri toplama aracına göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 5’te verilmiştir. Veri analizinde Büyüköztürk ve diğ, (2014) kaynak olarak alınmıştır.

Tablo 5

Lisansüstü Tezler Veri Toplama Aracına Göre Dağılımı

Veri Toplama Aracı		Frekans (f)
Test	Çoktan Seçmeli Test	147
	Ölçek	120
Görüşme		146
Diğer		131
Gözlem		40
Anket		11

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama araçlarının test temelli yöntemler olduğu görülmektedir. Test kategorisinde yer alan çoktan seçmeli testler (f=147) ve ölçekler (f=120) toplamda oldukça yüksek bir kullanım oranına sahiptir. Görüşme tekniği (f=146) de benzer şekilde sık tercih edilen yöntemler arasında yer almakta, bu durum araştırmacıların nitel veri elde etme gereksinimlerini yansıtmaktadır. “Diğer” başlığı altında toplanan araçların (f=131) yüksek frekansa sahip olması, standart yöntemlerin dışında da çeşitli veri toplama yaklaşımlarının benimsendiğini göstermektedir. Buna karşın gözlem (f=40) ve anket (f=11) yöntemlerinin daha sınırlı kullanıldığı, özellikle anketin en düşük frekansa sahip olduğu dikkat çekmektedir. Genel olarak, veriler araştırmacıların ölçme güvenirliği yüksek, sistematik ve ayrıntılı veri sağlayan yöntemlere yöneldiğini ortaya koymaktadır.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerde kullanılan geçerlik güvenirlik yöntemlerinin dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Geçerlik Güvenirlik Yöntemlerinin Dağılımı

Geçerlik-Güvenirlik Yöntemi	Frekans (f)
Uzman incelemesi	157
Cronbach Alpha	98
Madde Analizi	90
KR-20/KR-21	68
Faktör Analizi	25
Ayrıntılı betimleme	20
Tutarlık İncelemesi	18
Uzun süreli etkileşim	11
Katılımcı teyidi	11
Teyit incelemesi	7
Belirtilmemiş	7
Diğer	7
Eş değer Formlar	3
Değerlendirmeciler Arası Tutarlık	3
Test Tekrar Test	2
Testi yarılma	1
Çeşitleme	1

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmalarda en yaygın olarak kullanılan geçerlik ve güvenirlik yönteminin uzman incelemesi (f=157) olduğu görülmektedir. Bu bulgu, özellikle veri toplama araçlarının kapsam ve içerik açısından uygunluğunu sağlamak amacıyla alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurmanın tercih edildiğini göstermektedir. Cronbach Alpha katsayısı (f=98) ve madde analizi (f=90) ise, ölçeklerin iç tutarlılığını ve maddelerin ölçme gücünü belirlemede yaygın kullanılan nicel yöntemler olarak öne çıkmaktadır. KR-20/KR-21 yöntemlerinin (f=68) görece yüksek kullanım oranı, çoktan seçmeli testlerde güvenirliğin değerlendirilmesine verilen önemi ortaya koymaktadır. Genel olarak veriler, araştırmacıların geçerlik ve güvenirlik değerlendirmelerinde daha çok uzman görüşü ve istatistiksel iç tutarlılık yöntemlerine yöneldiklerini ortaya koymaktadır.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin değişkenlere göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Lisansüstü Tezlerin Değişken Dağılımı

Değişken	Frekans (f)
Akademik başarı	114
Tutum	47
Diğer	37
Motivasyon	21
Dil becerileri	20
Öz düzenleme	16
Kalıcılık	14
Özyeterlik	8
Algı	8
Eleştirel düşünme	7
Kendi kendine öğrenme becer	6
Problem çözme becerisi	5
21.yy becerileri	5

Üstbilişsel düşünme becerisi	5
Derse katılım	5
Öğrenme sorumluluğu	4
Etkileşim/iletişim	4
Bilimsel süreç becerileri	3
Özerklik	3
Yaratıcı düşünme	3
Kaygı	3
Hazırbulunuşluk	2
Kavram öğretimi	2
Erişi	2
Yansıtıcı düşünme	2

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmalarda en sık incelenen değişkenin akademik başarı ($f=114$) olduğu görülmektedir. Bu durum, eğitim araştırmalarında akademik performansın yaygın gösterge olarak ele alındığını göstermektedir. Tutum değişkeninin ($f=47$) frekansı, öğrenme sürecinde öğrencilerin duyuşsal özelliklerine verilen önemin altını çizmektedir. Genellikle bulgular, araştırmacıların ağırlıklı olarak başarı odaklı ölçümler yaptığını; yaratıcı düşünme, üstbilişsel beceriler veya yansıtıcı düşünme gibi üst düzey bilişsel ve duyuşsal özelliklerin daha sınırlı biçimde ele alındığını göstermektedir.

“Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin veri analizine göre dağılımı nasıldır?” alt problemine ilişkin bulgular Tablo 8’de ifade edilmektedir.

Tablo 8

Lisansüstü Tezlerin Veri Analiz Çeşitleri

Analiz Türü	Analiz Çeşidi	Frekans (f)
Nicel Analiz	t-testi	110
	Mann Whitneyy	41
	Wilcoxon	37
	Ancova	28
	Anova	27
	Diğer	16
	Manova	9
	Levene	7
	Kruskall Wallis	6
	Regresyon	2
	Mancova	2
Nitel Analiz	İçerik Analizi	93
	Betimsel Analiz	32
	Betimsel + İçerik Analizi	24
	Diğer	16

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmalarda hem nicel hem de nitel analiz türlerinin kullanıldığı görülmektedir. Nicel analizler içinde en yaygın kullanılan yöntem t-testi ($f=110$) olup, bu durum karşılaştırmalı araştırmalarda iki grup arasındaki farkların incelenmesine yönelik eğilimi göstermektedir. Genel olarak bulgular, araştırmacıların nicel analizlerde daha çok temel karşılaştırma testlerine, nitel analizlerde ise ağırlıklı olarak içerik analizine yöneldiklerini; karmaşık çok değişkenli analizlerin ise daha sınırlı şekilde tercih edildiğini ortaya koymaktadır.

3.2. Araştırmanın 2. Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın 2. alt problemine ilişkin elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9

Lisansüstü Tezlerin Sonuçlarına Yönelik Tema ve Kodlar

Tema	Alt Tema	Kod	Frekans (f)
Olumlu Sonuçlar	Bilişsel Sonuçlar	Akademik başarıyı arttırma	113
		Öğrenme performansını arttırma	63
		Kalıcı öğrenme	37
		Eğlenerek öğrenme	25
		Tartışarak öğrenme	5
		Diğer	1
		Duyuşsal Sonuçlar	Olumlu tutum
	İlgiyi arttırma		41
	Motivasyonu arttırma		40
	Memnuniyetin artması		42
	Özgüveni arttırma		20
	Sorumluluğun artması		18
	Kaygının azalması		14
	Algıyı arttırma		6
	Diğer		4
	Beceri Geliştirme	Üst düzey düşünme becerilerini arttırma	20
		Diğer becerileri geliştirme	18
		Öz düzenlemeyi arttırma	16
		Dil becerilerinin gelişimini arttırma	13
		Problem çözme becerisini arttırma	12
		Üst düzey düşünme becerilerini arttırma	11
		Özyeterliği arttırma	11
	Yöntem Olarak Güçlü Yönleri	Öğrenci aktif	38
		Derse hazırlıklı gelme	37
		Derse katılımı arttırma	33
		Dikkat çekici, heyecan verici, etkili, eğlenceli	33
		İletişimi arttırma	26
		Sınıfta daha fazla etkinlik	29
		Başka derslerde kullanma	28
		Videoları istediği zaman durdurma/tekrar izleme	25
		Konunun pekişmesini sağlıyor	21
		Öğretmen, öğrenci, veli etkileşimini arttırma	19
		İş birliği ile öğrenme sağlıyor	20
		Diğer olumlu yanlar	17
		Konu tekrarı imkânı sağlıyor	12
		Bireysel-grupla çalışma imkânı sağlıyor	11
		Kendi hızında öğrenme	11
		Anında dönüt alma	9
		Öğrenci merkezli	8
		Zamanı verimli kullanma	7
		Akran öğretimini destekliyor	7
		Teknolojiyi öğrenmede kullanma	6
Öğretmen rehber		4	
Bireysel farklılıklara önem veriyor		3	
Olumsuz Sonuçlar	Videolar ile ilgili güçlükler	17	
	Teknik ve donanımsal güçlükler	16	
	Uygulama süreci ile ilgili güçlükler	14	
	İnternet ile ilgili güçlükler	12	
	Diğer güçlükler	11	
	İş yükünün artması	10	
	Teknolojik/yöntemsel bilgi yetersizliği	3	

Tablo 9 incelendiğinde, olumlu sonuçlar içerisinde en yüksek frekansın bilişsel sonuçlar temasında yer aldığı ve özellikle akademik başarıyı artırma (f=113) ile öğrenme performansını artırma (f=63) kodlarının öne çıktığı anlaşılmaktadır. Ayrıca kalıcı öğrenme (f=37) ve eğlenerek öğrenme (f=25) de sıklıkla vurgulanmış, daha az oranda ise tartışarak öğrenme (f=5) belirtilmiştir. Bu durum, modelin öğrencilerin akademik çıktılarının yanı sıra öğrenme sürecine ilişkin kalıcılık ve motivasyon boyutlarında da katkı sağladığını göstermektedir. Genel olarak, veriler TYÖM'nin akademik başarı, öğrenme motivasyonu, üst düzey düşünme becerileri ve sınıf içi etkileşim açısından güçlü bir potansiyel sunduğunu; ancak uygulama sürecinde teknik ve altyapısal unsurların önemli sınırlılıklar oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

3.3. Araştırmanın 3. Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın 3. alt problemine ilişkin elde edilen bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10

Lisansüstü Tezlerin Önerilerine Yönelik Tema ve Kodlar

Tema	Alt Tema	Frekans (f)
Uygulayıcılara öneriler	Modelle ilgili eğitimler düzenlenebilir	69
	Model zenginleştirilerek kullanılabilir	39
	Katılımcılar bilgilendirilebilir	36
	Modele uygun planlama ve içerik hazırlama	37
	Videoların izlenip izlenmediği takip edilebilir	25
	Model ve dijital platformlar ortak kullanılabilir	24
	Model okullarda yaygınlaştırılabilir	18
	Uygulamada işletilim ve iş birliğine önem verilmelidir	14
	Farklı derslerde kullanılabilir	14
	Öğretmen adayları modele uygun yetiştirilebilir	13
	Modelin kullanılabilirliği teşvik edilmelidir	7
	Model farklı yöntemlerle beraber uygulanabilir	5
	Pilot uygulama yapılabilir	5
Araştırmacılara öneriler	Farklı değişkenlerle yapılabilir	96
	Farklı yöntem/desenle yapılabilir	86
	Farklı sınıf/düzeylerde yapılabilir	72
	Daha uzun sürede yapılabilir	58
	Farklı ders/konuda yapılabilir	45
	Daha kalabalık bir çalışma grubu ile yapılabilir	41
	Farklı çalışma grubuyla yapılabilir	39
	Araştırmalar zenginleşip çoğaltılabilir	37
	Farklı veri toplama araçlarıyla yapılabilir	29
	Farklı okullarda yapılabilir	21
Yetkililere öneriler	Teknolojik ürün/bilgi desteği sağlanmalı	39
	Teknik alt yapı sorunu iyileştirilmeli	30
	Fiziksel olarak sınıf modele uygun olmalı	8

Tablo 10 incelendiğinde, TYÖM ile ilgili olarak uygulayıcılara, araştırmacılara ve yetkililere yönelik çeşitli önerilerin sunulduğu görülmektedir. Uygulayıcılara yönelik öneriler arasında en yüksek frekans, modelle ilgili eğitimlerin düzenlenmesi (f=69) kodunda yer almakta olup, bu durum öğretmenlerin ve ilgili paydaşların yöntemi etkin bir şekilde uygulayabilmeleri için kapsamlı eğitim programlarının önemini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, modelin sürdürülebilirliği ve verimli uygulanabilmesi için gerekli altyapı ve donanım desteğinin önemini vurgulamaktadır. Genel olarak, tablo verileri TYÖM'nin etkin biçimde uygulanabilmesi için öğretmenlerin pedagojik ve teknolojik açıdan desteklenmesi, araştırmaların kapsam ve çeşitliliğinin artırılması ve eğitim ortamlarının teknolojik altyapısının güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

4. Tartışma

Bu çalışmada Türkiye’de Ters Yüz Öğretim Modeli (TYÖM) ile eğitim alanında gerçekleştirilen lisansüstü tezler çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve alandaki eğilimler ortaya konmuştur. Elde edilen bulgular, TYÖM’ye yönelik çalışmaların büyük ölçüde yüksek lisans düzeyinde yoğunlaştığını (%72) göstermektedir. Bu durum, alanyazında yer alan önceki araştırmaların bulgularıyla (Karataş, 2021; Tufançlı, 2021; Doğan, 2022; Sevim & Karabulut, 2022) örtüşmektedir. Yüksek lisans tezlerinin sayıca fazla olması, bu düzeyde araştırma yapmanın erişilebilirliği ve uygulama sürecinin daha kısa olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, en fazla çalışmanın 2023 yılında, en az çalışmanın ise 2024 yılında yapıldığı görülmektedir. Önceki çalışmalarda en yoğun yılların farklılık göstermesi (Karataş, 2021; Tufançlı, 2021; Sevim & Karabulut, 2022) TYÖM’ye yönelik ilginin zaman içinde değişkenlik gösterdiğini düşündürmektedir. Özellikle 2020 yılında yaşanan pandemi sürecinin uzaktan eğitim, bireysel öğrenme ve teknoloji destekli öğretim uygulamalarını yaygınlaştırması, TYÖM ile ilgili çalışmaların artmasında etkili olmuş olabilir.

Enstitülere göre dağılımda tezlerin büyük çoğunluğunun Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yürütülmesi (%75), TYÖM’nin doğrudan eğitim alanına yönelik bir öğretim modeli olmasıyla açıklanabilir. Benzer biçimde tezlerin büyük oranda Türkçe yazılmış olması (%89), araştırmaların Türkiye’deki eğitim bağlamına odaklanmasıyla tutarlıdır.

Anahtar kelimeler açısından tezlerde çoğunlukla bağımlı ve bağımsız değişkenlere ilişkin kavramların kullanılması, araştırmacıların çalışmalarını değişken temelli kurguladıklarını göstermektedir. Bununla birlikte pilot uygulamanın tezlerin büyük çoğunluğunda yer almaması (%81), araştırma süreçlerinde ön uygulamalara yeterince yer verilmediğini ortaya koymaktadır.

Yöntem ve desen açısından bulgular, nicel çalışmalarda deneysel desenin, nitel çalışmalarda ise eylem araştırması ve durum çalışmasının öne çıktığını göstermektedir. Karma yöntemin yaygın olarak tercih edilmesi, TYÖM’nin hem nicel hem nitel verilerle ele alınmasının gerekliliğini ortaya koyan önceki çalışmalarla paralellik göstermektedir (Karataş, 2021; Tufançlı, 2021; Doğan, 2022; Sevim & Karabulut, 2023).

Örneklem seçme yöntemlerinde seçkisiz olmayan örnekleme türlerinin (amaçsal ve uygun örnekleme) ağırlıklı olarak kullanılması, araştırmaların çoğunlukla erişilebilir gruplar üzerinden yürütüldüğünü göstermektedir. Bu durum, seçkisiz örnekleme yöntemlerinin daha fazla tercih edilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Çalışma gruplarının çoğunlukla ortaokul öğrencilerinden oluşması, TYÖM’nin bu eğitim düzeyinde daha yaygın uygulandığını düşündürmektedir.

5.Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma sonucunda, Türkiye’de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin belirli eğilimler doğrultusunda şekillendiği görülmektedir. Tezlerin çoğunlukla 30 kişi ve üzerindeki çalışma gruplarıyla yürütülmesi, araştırmaların deneysel ve yarı deneysel yapılarla gerçekleştirildiğini göstermektedir. Konu alanı bakımından fen biliminin ön plana çıkması, TYÖM’nin özellikle soyut kavramların öğretiminde tercih edildiğini düşündürmektedir.

Uygulama süreleri incelendiğinde, tezlerin büyük bölümünün 5–10 hafta aralığında yürütüldüğü görülmektedir. Bu durum, daha uzun süreli uygulamaların etkilerinin yeterince incelenmediğini göstermektedir. Gelecek araştırmalarda uygulama süresinin daha uzun tutulması önerilebilir.

Veri toplama araçları açısından test ve görüşmenin yaygın olarak kullanılması, karma yöntemin tercih edilmesiyle uyumludur. Değişkenler incelendiğinde ise akademik başarının en sık ele alınan değişken olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, TYÖM'nin özellikle akademik başarı üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlayan çalışmaların ağırlıkta olduğunu göstermektedir.

Veri analizlerinde nicel analizlerde t-testinin, nitel analizlerde ise içerik analizinin ön plana çıkması, alandaki metodolojik tercihleri yansıtmaktadır. Tez sonuçlarının büyük ölçüde olumlu yönde olduğu; özellikle akademik başarı, tutum ve beceri gelişimi üzerinde olumlu etkilerin raporlandığı görülmektedir. Olumsuz sonuçlar ise daha çok teknik sorunlar, uygulama sürecindeki güçlükler ve iş yükü artışıyla ilişkilidir.

Bu bulgular doğrultusunda, gelecekte yapılacak çalışmalarda pilot uygulamalara daha fazla yer verilmesi, seçkisiz örnekleme yöntemlerinin tercih edilmesi, farklı eğitim kademelerinde ve disiplinlerde TYÖM uygulamalarının incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca uygulama süresi uzun olan ve farklı veri analiz tekniklerini kullanan çalışmaların alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Türkiye'de TYÖM ile eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin önerilerinin üç başlık altında toplandığı görülmektedir. Uygulayıcılar öneriler, araştırmacılara öneriler ve yetkililere öneriler olarak sunulmaktadır. Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1.Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- TYÖM'nin etkili biçimde uygulanabilmesi için öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir. Bu eğitimlerde modelin felsefesi, planlanması, materyal hazırlanması ve değerlendirme süreçlerine ağırlık verilmelidir.
- Uygulamalarda teknik altyapı eksikliklerinin giderilmesi için okullarda internet erişimi, cihaz donanımı ve dijital platform desteği sağlanmalıdır.
- Öğretmenler, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak ters yüz öğrenme ortamlarını farklılaştırmalı; öğrenme materyallerini öğrenci yaş düzeyine, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun biçimde seçmelidir.
- Ders sürecinde öğrenci etkileşimini artırmak için dijital araçlar, oyunlaştırma ve etkileşimli video içerikleri kullanılabilir.
- Modelin uygulama süresi genellikle kısa tutulduğundan, öğretmenlerin uzun süreli uygulamalarla öğrencilerin kalıcı öğrenme düzeylerini desteklemeleri önerilir.

2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Lisansüstü tezlerde çoğunlukla nicel araştırma desenlerinin tercih edildiği görülmüştür. Gelecekte yapılacak araştırmalarda nitel veya karma desenli çalışmaların artırılması, öğrencilerin ve öğretmenlerin deneyimlerini derinlemesine anlamaya katkı sağlayacaktır.
- Çalışmalarda örneklem seçme yöntemleri arasında seçkisiz yöntemlerin az kullanıldığı belirlenmiştir. Bu nedenle, araştırmalarda rastlantısal örnekleme yöntemlerinin daha fazla tercih edilmesi, sonuçların genellenebilirliğine katkı sağlayacaktır.
- Tezlerin büyük bir kısmında pilot uygulama yapılmadığı görülmüştür. Gelecekteki araştırmalarda, veri toplama araçlarının geçerliliğini test etmek amacıyla pilot çalışmaların yapılması önerilmektedir.

- Tezlerde akademik başarı değişkeninin ön planda olduğu belirlenmiştir. Yeni araştırmalarda motivasyon, öz düzenleme, dijital okuryazarlık, yaratıcı düşünme ve öğrenme tutumu gibi farklı değişkenlerin incelenmesi önerilmektedir.
- Farklı eğitim kademelerinde yapılan çalışmaların sınırlı olduğu göz önünde bulundurularak, ilkokul ve okul öncesi düzeyinde TYÖM’ne ilişkin daha fazla çalışma yapılması önerilir.
- Tezlerde çoğunlukla fen bilimleri alanında çalışıldığı belirlenmiştir. Bu modelin Türkçe, sosyal bilgiler, hayat bilgisi, görsel sanatlar ve matematik gibi farklı disiplinlerde uygulanabilirliği araştırılmalıdır.
- Gelecekte yapılacak çalışmalarda, uzun süreli uygulamalara ve takip araştırmalarına yer verilerek modelin öğrenme üzerindeki kalıcı etkileri değerlendirilebilir.
- Veri analizinde genellikle t-testi ve içerik analizi yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Daha karmaşık istatistiksel analizlerin (ör. yapısal eşitlik modellemesi, çok düzeyli analizler) ve ileri nitel analiz tekniklerinin (ör. tematik analiz) kullanılması önerilir.

3. Yetkililere Yönelik Öneriler

- Milli Eğitim Bakanlığı, TYÖM’nin yaygınlaştırılmasına yönelik rehber dokümanlar ve dijital içerik kütüphaneleri geliştirebilir.
- Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının bu modele yönelik farkındalık kazanması için “Ters Yüz Öğrenme ve Dijital Pedagoji” gibi dersler müfredata eklenebilir.
- Üniversitelerde TYÖM ile ilgili lisansüstü araştırma projeleri ve TÜBİTAK destekli çalışmalar teşvik edilmelidir.
- Eğitim kurumlarında modelin uygulanabilirliğini kolaylaştırmak amacıyla altyapı yatırımlarına ve öğretmen eğitimi programlarına öncelik verilmelidir.
- Araştırma sonuçlarının paylaşılması ve uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü için üniversite-okul iş birliği mekanizmaları güçlendirilmelidir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Bu çalışma kapsamında yazar(lar)ın herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Üretken Yapay Zeka Kullanım Beyanı

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde üretken yapay zekâ araçlarından dil bilgisi ve ifade düzeltmeleri amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır.

Etik Beyan

Bu çalışma sistematik derleme niteliğinde olup, insan ya da hayvanlar üzerinde doğrudan veri toplanmasını içermemektedir. Bu nedenle etik kurul onayı gerektirmemektedir. Çalışma sürecinde araştırma ve yayın etiğine ilişkin ilkelere uyulmuştur.

Yazar Katkıları

Yazarlar çalışmanın kavramsallaştırılması ve tasarımına birlikte katkı sağlamıştır. Sistematik derleme sürecinin planlanması, literatür taraması ve çalışmaların seçimi birinci yazar tarafından yürütülmüştür. Verilerin analizi ve

bulguların yorumlanması her iki yazarın katkısıyla gerçekleştirilmiştir. Makalenin yazımı birinci yazar tarafından yapılmış, danışman yazar tarafından eleştirel olarak gözden geçirilmiş ve son hâline getirilmiştir. Her iki yazar da çalışmanın nihai halini onaylamıştır.

Kaynaklar

- Aziz, S. K. (2021). *Ters yüz öğrenme modelinin biyoloji konularını öğrenmeye etkisi: mitrokondri ve kloroplast örneği*. (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Balıkçı, H. C. (2015). *"Flipped classroom" modeliyle hazırlanan derse ilişkin öğrenci görüşlerinin ve ders başarılarının değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Beriş, E. (2023). *Fen bilimleri eğitiminde ters yüz öğrenme modelinin 6. Sınıf öğrencilerinin akademik başarılarına, bilimsel süreç becerilerine ve üst biliş yönelimli sınıf çevresine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Bozdoğanlı, D. (2023). *Ters yüz öğretim modelinin ortaokul türkçe dersinde dil bilgisi öğretimine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Bölük, F. (2023). *Ters yüz öğrenme modelinin 9. Sınıf hücre ünitesi akademik başarısına ve öğrenci görüşlerine olan etkisinin araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş, Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (18. Baskı). Pegem Akademi.
- Ceyhan, E. & Hamzaoglu, E. (2022). Türkiye’de fen bilimleri eğitimi alanında ters yüz öğrenme yaklaşımının kullanıldığı lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 31-43.
- Creswell J. W., & Plano Clark V. L. (2018). *Designing and conducting mixed methods research* (3rd ed.). Sage.
- Chou, C. P., Chen, K. W., & Hung, C. J. (2021). A study on flipped learning concerning learning motivation and learning attitude in language learning. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.753463/full>
- Demiralay, R. (2014). *Evde ders okulda ödev modelinin benimsenmesi sürecinin yeniliğin yayılımı kuramı çerçevesinde incelenmesi*. (Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Doğan, M. (2022). *Türkiye’de gerçekleştirilen ters yüz edilmiş sınıfa yönelik tez çalışmalarının bibliyometrik analizi*. (Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Kaya, E. (2023). *Ters yüz sınıf modeline dayalı öğretimin ilkökul 4. Sınıf öğrencilerinin fen bilimleri dersi başarı ve tutumlarına etkisi.* (Doktora tezi, İnönü Üniversitesi).__Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Karaçam, Z. (2013). Sistematik Derleme Metodolojisi: Sistematik Derleme Hazırlamak İçin Bir Rehber. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(1), 26-33.
- Karaismailoğlu, F. (2022). *Ters yüz sınıf modeli çerçevesinde gerçekleştirilen 3d modellemenin fen bilgisi öğretmen adaylarının uzamsal yetenekleri ve akademik başarıları üzerine etkisinin incelenmesi.* (Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Karataş, G. (2021). *Türkiye’de ters yüz edilmiş öğrenme ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin tematik, metodolojik ve istatistiksel açıdan incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Kaya, M. F. (2018). *4. Sınıf öğrencilerinin temel dil becerilerinin geliştirilmesine yönelik tersyüz sınıf modelinin uygulanması.* (Doktora Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Kocabatmaz, H. (2021). Ters yüz sınıf modeli. A. Özdemir (Ed.), *Ters yüz sınıf modeli* içinde (s. 71-115). Pegem Akademi.
- Koçak, G. (2019). *Ters yüz öğrenmenin 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarısına etkisi.* (Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Mohan, D. (2018). Flipped classroom, flipped teaching and flipped learning in the foreign/second language post-secondary classroom. *Nouvelle Revue Synergies Canada*, (11). <https://journal.lib.uoguelph.ca/index.php/nrsc/article/view/4016/4112>
- Ök, S. (2019). *Ters yüz öğrenme ortamlarında öğrencilerin akademik başarılarının ve öz-düzenleyici öğrenme becerilerinin araştırılması.* (Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi)._Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Sevim, O. & Karabulut, A. (2023). Ters yüz öğrenme ile ilgili yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesi: bir eğilim araştırması. 2. *International Conference on Scientific and Academic Research*, March 14-16.
- Solak, B. & Coştu, F. (2023). Fen eğitiminde ters yüz edilmiş öğrenme modeli: bir meta synthesis study. *Araştırma Dergisi*, 4(1), 107- 135.
- Şentürk, C. (2016). Öğretmenlerin e-öğretmeye yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43), 1501-1511. <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/investigation-of-the-attitudes-of-teachers-towards-elearning-based-on-severalvariables.pdf>
- Urfa, M. (2017). *Bilim etiği öğretiminde ters yüz sınıf modelinin uygulanması.* (Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

The PRISMA Statement. (n.d.). <http://www.prisma-statement.org>. (Şekil 1. Erişim: 29.07.2024)

Tetik, İ. (2022). *Ters yüz sınıf modelinin arapça öğretiminde akademik başarı ve tutum üzerine etkisi*. (Doktora Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Tufançlı, S. (2021). 2016-2020 yılları arasında ters yüz sınıf modeli ile yapılmış lisansüstü tezlerin yapısal incelemesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 135-150.

Tüfekçi Aslım, S. (2021). Harmanlanmış öğrenme. A. Özdemir (Ed.), *Ters yüz sınıf modeli* içinde (s. 51-69). Pegem Akademi.

Yıldız, Y. (2017). *Flüt eğitiminde ters yüz öğrenme modelinin öğrencilerin akademik başarıları motivasyonları ve performansları üzerine etkisinin incelenmesi*. (Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10.baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, H. (2021). *Ters yüz öğrenme modellerine dayalı gitar eğitimi ve eşikleme dersinin motivasyona, tutuma ve eşiklemeye etkisi*. (Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Zainuddin, Z. Ve Halili, S. H. (2016). Flipped classroom research and trends from different fields of study. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 17(3), 313-340. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1102721.pdf>

Extended Abstract

Developing technology affects the field of education, as in every field, and causes changes in how education and training activities are carried out. The aim of this study is to examine postgraduate theses written in the field of education with the flipped teaching model in Turkey from 2018 to 2024. For this purpose, the research problem is; "What is the trend of postgraduate theses conducted with the flipped teaching model in the field of education in Turkey?" It is in the form. In this study, a more comprehensive field survey was conducted by adding dimensions that were not examined, such as key concepts, whether a pilot application was carried out, the study group selection method, validity and reliability methods, results and recommendations. The aim of this study is to determine how the postgraduate theses in the field of education between 2018 and 2024 in Turkey show a trend with the "Flipped Instruction Model". This study was conducted with the descriptive survey model, one of the quantitative research methods, and the thesis review form prepared according to the inclusion criteria determined by the researchers was used as a data source. The database of the National Thesis Center of the Council of Higher Education was searched with the keywords "transformed learning, transformed classroom, flipped learning, flipped learning, flipped learning, flipped teaching, flipped classroom, homework at home, flipped classroom, flipped learning, flipped teaching, inverted class" and 203 postgraduate theses in the field of education between 2018 and 2024 were reached. The theses in the data source were examined according to their type, year, institute, thesis language, keywords, pilot application, method, design, study group selection method, study group, study group size, subject, data collection tools, validity and reliability method, variables, data analysis, results and recommendations. During the data analysis process, the theses transferred to the computer environment were coded as "T1, T2,T203". The theses were then examined according to the problem and sub-

problems of the research and the obtained data were entered into a Microsoft Excel file. Then, the type of the theses, the year they were made, the institute, thesis language, keywords, pilot application, method, design, study group selection method, study group, study group size, subject, data collection tools, validity and reliability of the data collection tools, variables, data collection tools were determined. Percentages and frequencies were obtained by examining according to the analysis method. In addition, in order to answer the second and third research problem of this study, the results and suggestions in 203 theses were subjected to content analysis and categories and codes were created. According to the results of the research, it was determined that the postgraduate thesis studies on the Flipped-Face Teaching Model in the field of education in Turkey were mostly conducted at the master's level (%72), in 2023 (f=68), within the educational sciences institute (%75), and the language of writing was mostly Turkish (%89). It was determined that mixed method explanatory design (f=44) was mostly used in the theses, convenient sampling (f=74) was more preferred among sampling methods, the sample size was more than 30 (%73), the preferred application period was mostly between 5-10 weeks (%39) and the theses were mostly in the field of science (%27). According to the findings obtained from the theses examined, it is seen that the results of postgraduate theses conducted in the field of education with the flipped teaching model in Turkey are divided into two groups: positive results and negative results. Under the heading of positive results, positive aspects such as cognitive results, affective results, psychomotor results, skill development and teaching method are expressed. Negative results were expressed as difficulties with the videos, technical and hardware difficulties, difficulties with the application process, increased workload, difficulties with the internet, and lack of technology/methodological knowledge. It is seen that the suggestions of postgraduate theses made in the field of education with the flipped teaching model in Turkey are collected under three headings. It is presented as recommendations to practitioners, recommendations to researchers, and recommendations to authorities. Suggestions related to the research results are given. According to the results obtained from the analysis of postgraduate theses conducted with the flipped learning model in the field of education in Turkey, the following suggestions are presented:

- In order to implement the flipped learning model effectively, in-service training programs that support teachers' professional development should be organized, and the technical infrastructure necessary for implementation should be improved.
- Future studies should include a greater emphasis on qualitative and mixed-methods approaches, employ random sampling techniques, and conduct pilot studies to enhance the validity of data collection tools.
- Beyond the variable of academic achievement, future research should focus on other factors such as motivation, self-regulation, digital literacy, and learning attitudes, and examine the effectiveness of the model across different subject areas.
- The duration of interventions using the flipped learning model should be extended, and studies should be encouraged across different educational levels (primary, secondary, and higher education).
- Policies and strategies to promote the widespread adoption of the flipped learning model should be developed through collaboration between the Ministry of National Education and higher education institutions, emphasizing teacher training, digital content development, and school–university partnerships.